אחרי

א. בביאור הטעם שנתפרש בתורה שאמירת הציווי לאהרן[1] „ואל יבוא בכל עת אל הקודש" היתה „אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו"[2] — איתא בדרז"ל[3] שהוא מפני שהציווי בא לזרזו יותר מאותו החטא שחטאו בניו, שנכנסו אל הקודש (בקרבתם לפני ה') וימותו, ולפיכך נצטווה אהרן „ואל יבא בכל עת אל הקודש גו' ולא ימות" — „שלא ימות כדרך שמתו בניו"[4].

והנה באור החיים מפרש (לפי א' האופנים) שהפסוק בתחילת הפרשה „וידבר גו' אחרי מות גו' בקרבתם גו'" הוא דיבור בפני עצמו, שתוכנו — מעלת עבודת בני אהרן שמתו „בקרבתם לפני ה'", ובלשונו, ש„דיבר ה' למשה דרך מיתתן שהיתה עז"ה [= על זה הדרך] בקרבתם לפני ה' פי' שנתקרבו לפני אור העליון בחיבת הקודש ובזה מתו (והוא סוד הנשיקה שבה מתו הצדיקים[5])", והכתוב מרמז ל„הפלאת חיבת הצדיקים שהגם שהיו מרגישים במיתתם לא נמנעו מקרוב[6] לדביקות נעימות עריבות ידי־דות חביבות נשיקות מתיקות עד כלות נפשותם מהם"[7].

[וע"פ פירוש זה מתורץ[8] (גם) זה דסתם הכתוב כאן ולא פירש את חטאם (המפורש בפ' שמיני[9] „ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם") — אלא רק „בקרבתם לפני ה'"[10], שתוכן ענין זה („קרבתם לפני ה'") כשלעצמו ה"ז ענין של מעלה].

ולכאורה, לפי פירוש זה צריך ביאור מדוע מקומו של דיבור (סיפור) זה הוא בסמיכות להציווי לאהרן ש„אל יבוא בכל עת אל הקודש וגו'"?

וצריך לומר, שגם לפירוש זה הרי ההודעה על אופן מיתתם (שהיא מיתת נשיקה כו') היא הקדמה להציווי הנ"ל („אל יבוא בכל עת אל הקודש גו'"), אבל לא כפי הפירוש (הנ"ל) שהוא כמו אזהרה מחטא, אלא למעליותא.

ב. גם צריך להבין בדברי האוה"ח הנ"ל: איך מתאים פירושו ב„בקרבתם

---

1) פרשתנו טז, ב.

2) שם, א.

3) תו"כ ופרש"י ריש פרשתנו.

4) ל' רש"י שם, ב.

5) ראה מגלה עמוקות (אופן צ): ונודע לכל שיצא האש מלפני ה' ומתו בנשיקה ולא ע"י כו' התורה העידה בקרבתם לפני ה' וימותו שמתו בנשיקה כו'. וראה גם עץ הדעת טוב (להרח"ו) פרשתנו (קמ, ב־ג).

6) ראה אוה"ח שם שבני אהרן „הם נתקרבו" אל הנשיקה, משא"כ שאר הצדיקים „הנשיקה מתקרבת להם".

7) ביאור דברי האוה"ח ע"ד החסידות — ראה ד"ה כתוב באוה"ח (מאמרי אדה"ז אתהלך לאזניא ס"ע לג). ד"ה וכל הלבבות במאמרי אדה"ז — מארז"ל (ע' תסה ואילך) ובאוה"ת פרשתנו (ח"ב ע' תקלח ואילך). ד"ה אחרי מות תרמ"ט (פי"ב (סה"מ תרמ"ו־תר"ן ע' רנו) ואילך) והעת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' תתקסז) ודשנת תשכ"ב. לקו"ש ח"ג פ' אחרי. ועוד.

8) ראה קושיא הג' באוה"ח שם בתחלתו.

9) יוד, א.

10) בת"א עה"פ מפרש בהכתוב כאן תוכן ה־חטא „בקרוביהן אשתא נוכריתא". ועד"ז בתיב"ע ות"י „אשא בריא".

לפני ה' וימותו" ("שנתקרבו לפני אור ה' עליון בחיבת הקודש . . עד כלות נפשותם מהם") עם פשטות הסיפור בפ' שמיני[9] ש"ויקחו . . איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עלי' קטורת ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם", שעשו מעשה "אשר לא צוה אותם" (היינו, שהי' כאן חטא, זרה מרצון השם)?

והנה יש מפרשים[11], דלפי הדיעה[12] שבני אהרן מתו על שנכנסו שתויי יין למקדש — "פירוש אשר לא צוה אותם אינו סיבת מיתתם אלא להודיע שמעצמם התנדבו בו ולא שצוה אותם . . ופירוש בהקריבם אש זרה[13] בעת הקריבם האש זרה ופירוש בקרבתם בעת קרבתם לא שבעבורה מתו".

ועד"ז יש לפרש הכתוב לפי האוה"ח (שמיתתם היתה בגלל עוצם "קרבתם לפני ה'"), דמש"נ "ויקריבו גו' אש זרה אשר לא צוה אותם" אין זה סיפור מעשה בלתי רצוי, אלא מאמר המוסגר (שמתו בעת הקריבם אש אשר לא צוה אותם אלא שמעצמם התנדבו בו).

אלא שעדיין צריך ביאור, כי לכל הדיעות שהובאו במדרש כו'[14] הרי מיתתם של בני אהרן היתה בגדר עונש על חטא (והפלוגתא היא רק — מהו החטא, ובהתאם לזה — גודל וחומר חטאם)[15]; ואילו לפי האוה"ח יוצא חידוש, שמיתתם לא היתה עונש על חטא (כי לא חטאו), אלא אדרבה — מיתת נשיקין (שבה מתים הצדיקים) דהיינו כלות הנפש מחמת גודל הדביקות בה'.

ג. ויש לומר, שיסודו של פירוש האור החיים הוא (גם) בפשטות משמעות הכתובים דפ' שמיני:

בהמשך סיפור מיתת בני אהרן שם מסופר, שאמר משה לאהרן[16] "הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש"[17], ופירשו חז"ל[18] (והובא בפרש"י — פשוטו של מקרא — על הכתוב) שאמר משה "אהרן[19] אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום והייתי סבור או בי או בך עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך".

והנה תוכן ענין "בקרובי אקדש" פי' מפרשים ע"פ לשון הגמ'[20] "כדי להתקדש כבודו של מקום עליהם" — "להודיע שהוא נורא על יראיו ומיודעיו"[21], והיינו דלהיותם "יראיו ומיודעיו", שהיו קרובים ביותר לפני ה', לכן דקדק הקב"ה עמהם לדונם אפילו על שגיאה קטנה[22], ועי"ז (היינו ע"י העונש על

---

11) ראי"ם שמיני י', ב. ועוד. וראה בארוכה לקו"ש חי"ב ע' 51 ואילך.

12) ויק"ר פי"ב, א (בסופו); ספי"ב: פרשתנו פ"כ, ט (הובא בפרש"י שמיני שם).

13) ל' הכתוב במדבר ג, ד. פינחס כו, סא.

14) תו"כ שמיני שם, א וברי"ש פרשתנו. ויק"ר פי"ב שם. פ"כ, ו. ח. ט. ועוד.

15) ראה בארוכה מפרשי התורה שמיני שם. מפרשי רש"י שם, ב. ועוד.

16) י', ג.

17) ראה אוה"ח ריש פרשתנו ד"ה עוד נראה לומר: ואולי כי כאן ביאר הקב"ה דבריו אל משה וע"פ הדברים האלה (בקרבתם לפני ה' וימותו) אמר משה לאהרן הוא אשר דבר ה' גו'. ועד"ז הוא בכלי יקר ריש פרשתנו (לאופן אחד).

18) תו"כ שמיני ט, כד. תנחומא ר"פ שמיני. ויק"ר פי"ב, ב. וראה גם זבחים קטו, ב. ועוד.

19) ל' רש"י שמיני שם (י, ג).

20) זבחים שם — ע"פ הנוסח שבפרש"י (וראה גם הנוסח בשטמ"ק שם). וראה גם תו"כ שמיני י', ג.

21) פרש"י בגמ' שם.

22) ל' הכלי יקר כאן (טז, א). ועד"ז בפ' שמיני (שם, ג). וראה הנסמן בהערה הבאה.

דקדוק כחוט השערה[23]) נקבע כבודו של מקום ומוראו בכל ישראל[24].

אבל לפ"ז אינו מיושב לשון חז"ל „שיתקדש הבית[25] במיודעיו של מקום", דמזה מובן שמיתת נדב ואביהוא פעלה (לא רק שיתקדש שמו של מקום בבנ"י, אלא גם) שהבית יתקדש. ואם כל הענין אינו אלא גילוי כבודו ומוראו של הקב"ה ע"י עונש וכו' — תמוה, לכאורה, וכי אפשר לומר שפעולה בלתי רצוי' (גם אם החטא הוא רק בדקות דדקות כו') תגרום לקידוש הבית?!

[ואין לומר, שבנוגע לנדב ואביהוא עצמם היתה זו עבודה רצוי', והחסרון הי' רק מפני החשש פן ילמדו ממעשיהם ועבודתם שאר בני ישראל שאינם בדרגת נדב ואביהוא — כי סו"ס, זה גופא שמעשיהם עלולים להביא מכשול ה"ז דבר הנחשב כחטא, מעין איסור „לפני עור" (כי דוקא משום גודל מעלתם עלי־הם להזהר בזהירות יתירה שלא יסתעף מפעולתם[26] איזה קלקול בשאר בנ"י) — ואיך אפשר לומר שפעולה כזו תגרום לקידוש הבית?].

ומכאן יסוד לדברי האוה"ח, שלא זו בלבד שנדב ואביהוא היו „גדולים ממני וממך" לפני הקרבת האש זרה, אלא עוד זאת, שפעולה זו גופא לא הי' בה שום ענין של חטא (באיזה אופן שהוא)[27], אלא אדרבה, היתה זו עבודה נעלית ביותר שהמשיכה דרגא נעלית ביותר של קדו־שה[28], עד שבכחה לקדש את הבית.

ועפ"ז יש לומר לפי פירוש האוה"ח הנ"ל, דמה שאמר הכתוב „ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם" בא ל־הדגיש גודל מעלתם, שעבודתם היתה בדרגא נעלית ביותר, עד שאא"פ לצוות עלי', מפני שהיא למעלה מגדר ציווי — ולכן „לא צוה אותם", כדלקמן.

[ולכן נק' „אש זרה" — כי להיותה למעלה מעבודה רגילה הרי היא בגדר „זרה" (לגבי עבודה רגילה בהבית), „זרה" למעליותא].

ד. ויובן זה בהקדים תוס' ביאור ב־דברי האוה"ח הנ"ל דמש"נ „בקרבתם לפני ה'" היינו עצם קירובם ודביקותם של שני בני אהרן בה':

מפורש בכתוב ש„בקרבתם לפני ה'" הי' שם מעשה נוסף, „ויקחו גו' וישימו עלי' קטורת ויקריבו לפני ה' אש זרה גו'", היינו ש„קרבתם" היתה קשורה עם מעשה הקטורת. ומסתבר לומר, שאין הם שני ענינים שונים, אלא היינו הך, שגודל דביקותם בה' עד לכלות הנפש התבטא בזה שהקטירו קטורת „לפני ה'".

וי"ל הביאור בזה:

מבואר בכ"מ[29] שישנו חילוק כללי ויסודי בין עבודת הקרבנות שעל מזבח

---

23) ראה יבמות קכא, ב. זח"א קפה, ב. ועוד.

24) ראה ראב"ע שמיני שם (אוה"ח שם, ב). כלי יקר שבהעלותך 22. רא"ם בפרש"י שם. אוה"ח ריש פרשתנו. ובכ"מ.

25) כ"ה לשון רש"י. ובתו"כ שבהערה 18: מסיני נאמר לי עתיד אני לקדש את הבית הזה באדם גדול אני מקדשו הייתי סבור או בי או בך הבית מתקדש כו' שבהם הבית נתקדש. ועד"ז בויק"ר פי"ב, ב.

26) ע"ד מ"ש באבות (מילי דחסידותא) פ"א מ"ט וי"א.

27) ומובן בפשטות מדוע אינו שייך כאן שבנ"י ילמדו מהם, שהרי ראו שרק הם עשו כך משא"כ משה ואהרן.

28) ראה גם לקו"ש חי"ב שם.

29) ראה לקו"ת נשא כט, א. סוכות עח, ד. תו"ח שמות ד"ה ועשו לי מקדש (תמד, ב ואילך). דרמ"צ פו, ב ואילך. ועוד.

החיצון לעבודת הקטורת שעל מזבח ה־פנימי:

הקרבת הקרבנות על מזבח החיצון תוכנה הוא העלאת הגשמיות לה"[30], וכפי שהוא בפשטות, שמביאים בהמה גשמית (וכיו"ב) ומעלים חלבה ודמה ע"ג המזבח, ואש יורדת משמים ואוכלת אותה[31] והיא נכללת באש ה'.

כלומר — תוכן עבודת הקרבנות הוא פעולת האדם בחפצי העולם שמחוץ הימנו, להעלותם לה'.

אמנם הקטורת שעל גבי מזבח הפנימי אין עיקר ענינה העלאת דברים גשמיים לה' (ונצטוינו[32] לא תעלו עליו (קטורת זרה ו)עולה ומנחה ונסך לא תסכו עליו) כ"א כניסת הכהן לפנים לקטורת והת־קשרות[33] עם הקב"ה על ידי העלאת ה־אש הקטורת והענן[34].

ובעבודת האדם[29]: עבודת הקרבנות שעל מזבח החיצון היא העבודה שמצד חיצוניות הלב, שענינה הפעולה בחלקו החיצוני של האדם, שהאדם יקיים רצון השם במעשה דיבור ומחשבה, שהם לבו־שי הנפש של האדם:

והעבודה דקטורת שעל מזבח הפנימי היא התקשרות האדם עם הקב"ה ע"י גילוי פנימיות נפשו (הקשורה עם הקב"ה) — וגילוי זה פועל בדרך ממילא בלבושי מחדו"מ שלו שיהיו כדבעי, לפי רצון ה'.

וענין זה נרמז גם בהחילוק שבין לשון „קרבנות" ולשון „קטורת": קרבן הוא מלשון קירוב[35], שע"י הקרבנות מת־קרב האדם להשם, ואפשר שלמרות ש־מתקרב לה' ה"ה נשאר עדיין דבר בפ"ע שקרוב לה'; ואילו קטורת הוא לשון קשור[36] וחיבור (ע"ד[37] מ"ש[38] „ונפשו קשורה בנפשו", וכן ביהונתן ודוד נאמר[39] „ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד ויאהבהו יהונתן כנפשו") — כי תוכן ענין הקטורת הוא לא רק שהאדם מתקרב לה' (על ידי עבודתו במחדו"מ), כ"א שמת־קשר ומתחבר לה"[40].

ה. עפ"ז יובן הקשר בין שני הענינים בעבודת שני בני אהרן — (א) קרבתם לפני ה' וימותו, (ב) הקטרת קטורת:

תוכן הענין ד„בקרבתם לפני ה' ו־ימותו", גודל קירובם ודביקותם בה', עד לכלות נפשם ממש, הוא הוא מה ש־הקריבו קטורת בפנים[41], היינו שאז (ביום השמיני למילואים) האירה אצלם בגילוי פנימיות נפשם, שמצד זה הקטירו קטורת — נתקשרו בהקב"ה (ע"ד שנאמר ב־רשב"י[42] „בחד קטירא אתקטרנא בי' ב־קוב"ה");

30) ראה גם תניא פל"ד (מג, ב).

31) יומא כא, ב.

32) תצוה ל, ט.

33) ראה פרש"י (פששי"מ) בראשית כה, א.

34) ראה פרשתנו טז, יג: על האש . . ענן הקטורת גו'.

35) ס' הבהיר סי' מו (קט). ועייג"כ זח"ג ה, רע"א. של"ה מס' תענית (ריא, ב).

36) זח"ג יא, ב. לז, ב. ועוד. של"ה שם (ריב, סע"א). וראה גם פרש"י בראשית שם (מתנחומא חיי שרה ח). וראה לקו"ת נשא כב, ד. ובכ"מ.

37) לקו"ת שם.

38) ויגש מד, ל.

39) ש"א יח, א.

40) כמאמר רשב"י (הובא לקמן ס"ה. וש"נ) בחד קטירא כו'.

41) ראה לקו"ת שמע"צ פו, ד: וכנודע דפנימית הלב זהו נגד בחי' מזבח הפנימי שהוא מזבח הזהב אשר בחי' זהב הוא אהבה כרשפי אש שלהבת עזה העולה למעלה עד שבא לידי כלות הנפש. וראה הערה 44.

42) זח"ג רפח, א.

וזהו גם מש"נ „ויקריבו גו' אש זרה אשר לא צוה אותם": על העבודה שב־מזבח החיצון (חיצוניות הלב), יש בה ענין של ציווי, כי כאשר האדם הוא מציאות בפ"ע, קירובו לה' הוא על ידי קיום ציווי ה' במחדו"מ; משא"כ בעבודת הקטורת[43], זה שהאדם מקשר ומחבר נפשו לה', הנה כאשר התקשרותו היא באופן[44] נעלה ביותר[45], אז לפעמים[46] אין צורך בציווי לקיים רצונו ית', כי קיום רצונו ית' בא בדרך ממילא[47], מחמת זה שנרגש אצלו רצון וכוונת השם עד כ"כ שמתחבר אתו.

[וי"ל שזהו מעין דברי הרמב"ם[48] ש־כאשר יצרו של אדם תוקפו (ורצונו הפנימי מכוסה ונעלם) יש צורך לכפותו לקיים רצון ה' — אבל כאשר מתגלה רצונו האמיתי, אין צורך לכפי', כי רצונו הפנימי והאמיתי דכאו"א מישראל הוא לקיים רצון השם].

וזהו „אשר לא צוה אותם", שעבודת בני אהרן היתה בבחי' „אשר לא צוה אותם" — שלא שייך בה גדר של ציווי, כיון שהם במדריגה זו שאין זקוקים לציווי, וכל פעולותיהם ועניניהם נעשים כפי רצון ה' מאליו וממילא[49].

ו. עפ"ז יש לבאר גם מה שעליהם דוקא נאמר „בקרובי אקדש", ומשה אמר לאהרן „אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום והייתי סבור או בי או בך עכשיו רואה אני שהם גדו־לים ממני וממך".

דהנה לכאורה יש לדייק מהו תוכן הענין ד„יתקדש הבית" — הרי הי' זה לאחרי „כל ז' ימי המלואים שהעמידו משה למשכן ושמש בו"[50], ולאחר העבו־דות ביום השמיני למילואים שאז[51] „ירדה שכינה לישראל"[52], וכמפורש ב־פסוק[53] „וירא כבוד ה' אל כל העם ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים וירא כל העם ו־ירונו (ושבחו[54]) ויפלו על פניהם" —

---

43) להעיר, דגם באופן ציוויים בתושב"כ מצינו שינוי בין קרבנות וקטורת: בקרבנות הבאים על מזבח החיצון נאמרו כמה פרשיות (פ' ויקרא צו ועוד) וכו"כ ציוויים בפרטי הקרבנות ובאופן הקרבת כל קרבן כו'; משא"כ בנוגע לקטורת אין פרשה בפ"ע על הקטרתה (כ"א על אופן עשייתה (בפ' תשא ל, ל ד ואילך)), והקטרתה נאמר (בס"פ תצוה) בפרשת עשיית מזבח הקטורת. וראה פקודי מ, כז ובפרש"י שם. וראה לקמן הערה 47.

44) ראה תו"כ שמיני י, א: ויקחו . . בשמחתם כיון שראו אש חדשה עמדו להוסיף אהבה על אהבה.

45) כי מובן שיש כו"כ דרגות בהתקשרות שע"י קטורת. ולהעיר מתו"כ שמיני ט, כד: ויק"ר פ"כ, ח — שנכנסו לפני ולפנים. וכ"ה בראב"ע ריש פרשתנו.

46) כי ישנה קטורת שבאה ע"י ציווי (פקודי מ, כז).

47) בפרטיות י"ל שעד"ז הוא בקטורת בכלל, ועפ"ז יומתק המובא לעיל (הערה 43) — כי קרבנות (הבאים בחוץ) אינם „פרט" במזבח, כ"א כל קרבן הוא מצוה בפ"ע וכל פעולה (בהקרבן) היא ציווי בפ"ע; משא"כ קטורת נאמר בפרשת עשיית מזבח הקטורת, כי תוכנה אינה עבודה בפ"ע, כ"א חלק ופרט ממזבח הקטורת — קישור וחיבור עם ה'.

48) ספ"ב דהל' גירושין.

49) להעיר גם מענין והביאור בתפלת ערבית רשות (לקו"ת סוכות פ, ג. שה"ש כד, ב): אכילת מצה כל שבעה רשות (שער האמונה פ"כ־כא. ביאוה"ז להצ"צ ע' צה ואילך. ועוד). וראה לקו"ש חכ"ב ע' 33. ושו"נ.

50) ל' רש"י שמיני ט, כג ד"ה ויצאו.

51) ראה גם המשך פרש"י שם.

52) ל' רש"י שם ד"ה ויבא.

53) שם, כג־כד.

54) ת"א הובא בפרש"י.

וכיון שכבר שרתה שכינה בישראל, מה הי' חסר עוד בקדושת המשכן?

אלא דכשם שבעבודת האדם בעצמו ישנם שני אופנים ומדריגות, עבודת ה־ קרבנות השייכת למזבח החיצון (חיצו־ ניות הלב), שהגברא הוא מציאות בפ"ע ומקיים ציווי הבורא, ועבודת הקטורת שעל מזבח הפנימי (פנימיות הלב), שה־ אדם מקיים ציווי הבורא באופן דקטורת, שמתקשר ומתדבק בבורא עד שנעשה דבר א' —

עד"ז הוא בהחפצא דהמשכן שיש בו ב' אופני ומדריגות קדושה והשראת ה־ שכינה: א) "ירדה שכינה לישראל"[52], היינו שהמשכן הוא ענין בפ"ע ובו יורדת השכינה; ב) שהבית מתקדש, שהשראת השכינה וקדושה בבית אינה באופן שהם ב' דברים נפרדים שמתקרבים, אלא שהקדושה היא בעצם וגוף הבית[55].

וי"ל שהם שתי המדריגות ב"אש" ש־ ירדו מאת ה':

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל על ה־ מזבח את העולה ואת החלבים גו'", הוא זה שירדה השכינה לישראל, שזה בא ע"י עבודת אהרן, כדיוק לשון רש"י[50] "אהרן אחי כדאי וחשוב ממני שע"י קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכם", היינו על ידי עבודת הקרבנות שבחוץ — מזבח החיצון;

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם"[56] — זהו שנתקדש הבית, וזה בא (לא ע"י קרבנות — עבודה בחוץ, חיצוניות הלב, אלא) ע"י הקטורת[57] דנדב ואביהוא "ו־ יקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם", התקשרות ודביקות בה' שלמעלה מציווי.

ולכן אמר משה "עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך", לפי שראה שע"י עבודתו ועבודת אהרן עדיין לא נתקדש הבית בתכלית השלימות, וע"ד מ"ש רש"י לפנ"ז[50] "שכל ז' ימי ה־ מילואים שהעמידו משה למשכן' ושמש בו ופרקו בכל יום לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נכלמין כו', לכך אמר להם זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אלי־ כם כבוד ה', אהרן אחי כדאי וחשוב ממני שע"י קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכם", ועד"ז גם על ידי אהרן ש־ פעל השראת השכינה עדיין לא "נתקדש הבית" בתכלית:

דוקא נדב ואביהוא, שעבודתם היתה בקטורת שלמעלה מציווי, תכלית התקש־ רות ודביקות בה', פעלו שיתקדש הבית — ולכן "עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך", כי הם דוקא היו "מיודעיו של מקום" שע"י נתקדש הבית.

ז. עפ"ז יש לבאר גם לפירוש ה־ אוה"ח מה שנכתב כאן דוקא ע"ד (מעלת עבודת ו)מיתת בני אהרן שהיתה באופן

---

55) להעיר מפלוגתת הראשונים באופן השראת השכינה במקדש, אם הוי ע"ד כתיבת שכל ע"י אצבעות היד (כדעת הרמב"ם במו"נ), או כהתלבשות השכל במוח (כדעת הרמב"ן) — אוה"ת ויצא קעח, א ואילך. וראה לקו"ש חי"ט ע' 141. חל"ו ע' 193. וש"נ.

56) י, ב. שבפשטות היתה יציאה של אש מחדש ולא אותה האש שיצאה לפנ"ז "ותאכל על המזבח את העולה גו'" שבפסוק כד (משא"כ לפי' הרשב"ם וחזקוני. וראה תו"כ שבהערה 18 והערה 44).

57) להעיר שבפ' שמיני לא נאמר מפורש ב־ תורה ע"ד הקרבת הקטורת של אהרן ביום השמיני למילואים. וראה פרש"י שם ט, כג (בפסוק ויבא משה ואהרן גו' — שנאמר בסוף כל העבודות ותיכף לפני "וירא כבוד ה' גו' ותצא אש מלפני ה' גו'"): למה נכנס משה עם אהרן ללמדו על מעשה ה־ קטורת.

ד„בקרבתם לפני ה' וימותו", משום שענין זה הוא הקדמה לפרשה הבאה שבה מבואר ע"ד כניסת כהן גדול אחת בשנה לפני ולפנים:

תוכן עבודת יוהכ"פ, שהכה"ג נכנס כשליח כל ישראל להקטיר קטורת לפני ולפנים[58], היא כניסת פנימיות דכ"א מ־ישראל במקום המקודש ולפני ולפנים שבעולם, שבו שורה ומתאחד קדושת ה' (שלכן מקום הארון אינו מן המדה[59], לפי שבו האיר ונתגלה בחי' שלמעלה מן המקום במקום הגשמי דקודש הקדשים).

וזה גופא הטעם שיוהכ"פ מכפר „כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו"[60], כי כל ענין חטא ועון („מבדילים ביניכם לבין אלקיכם"*[60]) הוא רק מצד הדרגא שבני ישראל הם מציאות בפ"ע, והתקשרותם לה' היא ע"י קיום גזרותיו, ולכן ע"ז שעוברים ר"ל על ציווי השם נעשה חלישות בהקשר: אבל כאשר מתגלית בבני ישראל פנימיות הנשמה, שגם ב־שעת החטא היתה באמנה אתו[61], שהיא חבוקה ודבוקה בך, יחידה לייחדך[62], שזה שייך ל„לפני ה'", פנימיות ולמעלה מ(שם) הוי'[63] — מצד בחי' זו מתבטלים החטאים והעונות שנעשו בכחות החיצו־ניים של האדם.

וכמבואר כ"ז במק"א בארוכה[64].

ועל דרגא זו דיוהכ"פ נאמר בסיום הפרשה[65] „והיתה זאת לכם לחוקת עולם גו' אחת בשנה", דדרגא זו ד„אחת" (יחי־דה[66]) המאירה ביוהכ"פ צריכה לפעול בכל ימות השנה, שכ"א מישראל יהי' במעמד ומצב כזה, שפנימיות לבו תאיר אצלו בגילוי באופן שכל עניני תומ"צ יהיו אצלו לא (רק) באופן של עול וכפי', כ"א שזה יהי' חפצו ופנימיות רצונו, וב־מילא מקיימם באופן כאילו מאליו ו־ממילא, „אשר לא צוה אותם", ע"ד מנפשי' כרע[67], למעליותא.

וכמו שהוא בנוגע לענין התענית ביוהכ"פ: מצד גודל מדריגתם דבנ"י — שביוהכ"פ הם „דוגמת מלאכי השרת"[68], הנה זה שאין אוכלים ביוהכ"פ הוא לא רק מצד הציווי אלא שמצד קדושת היום „מי רוצה לאכול"! (כידוע פתגמו של הרה"צ כו' הרלוי"צ מבארדיטשוב), ועד כדי כך שהתענית דיוהכ"פ הו"ע של עונג, כמ"ש[69] „לחיותם ברעב", שמקבלים חיות (תענוג) מהרעב גופא[70].

וזוהי ההקדמה דהאמירה „אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו", שמצד גודל קרבתם ודביקות נפשם בה' עד כלות הנפש, נפעל ונמשך בכ"א מ־ישראל ש„אחת בשנה" ביוהכ"פ יוכל לבוא לגילוי פנימיות נפשו בדביקות לה', באופן שלא יצטרך לציווי לקיים רצון העליון.

אלא שבחנוכת המשכן ביום שמיני למילואים הי' זה באופן ד„וימותו", כלות

---

58) ראה ראב"ע ריש פרשתנו.
59) יומא כא, א. וש"נ.
60) פרשתנו טז, ל.
*60) ישעי' נט, ב.
61) תניא ספכ"ד.
62) נוסח הושענות ליום ג' דחה"ס.
63) לקו"ת פרשתנו כז, ד. כח, ב. ובכ"מ.
64) לקו"ש ח"ד ע' 1151 ואילך. ובכ"מ.
65) טז, לד.
66) תוד"ה עד אחת — מנחות יח, א.
67) ראה ירושלמי ברכות פ"ב סה"ד. תוס' שבת קיח, ב סד"ה עיון. ועוד.
68) שו"ע אדה"ז או"ח סתר"י ס"ט.
69) תהלים לג, יט.
70) ראה לקו"ת שה"ש יד, ב. ובכ"מ.

הנפש בפועל, כיון שאז[71] הוצרך ש־„יתקדש הבית (במיודעיו של מקום)״:

אבל לאחרי זה[72], הרי גילוי בחי׳ פנימיות הנפש דכ״א מישראל צ״ל דוקא באופן[73] ד„ולא ימות״, נשמה בגוף דוקא, באריכות ימים ושנים טובות, לעשות לו יתברך דירה בתחתונים.

(משיחת ש״פ אחו״ק תשמ״ה)

---

71) ראה עץ הדעת טוב פרשתנו (קמ, ב) ע״ש.

72) וע״ד כל הענינים שבחנוכת המשכן והמזבח שהם בבחי׳ הוראת שעה ואין כמותן לדורות (ראה רמב״ם הל׳ מעשה הקרבנות ספ״ב). ו„ענין החנוכה . . מלשון חינוך . . לנער כו׳ נותנין לו מתנה יתירה כדי להרגילו כו׳ משא״כ כשהוא כבר הרגיל א״ע כו׳ שכל התחלות קשות״ (לקו״ת נשא כט, סע״א וראה תו״א וישב כט, ד). אלא דשם מבואר זה לענין הקטורת שהקריבו הנשיאים, ועל מזבח החיצון (שהי׳ אחרי שלימות העבודה כו׳ דיום ח׳ למילואים). ומזה מובן במכש״כ לענין חנוכת קדושת הבית ביום זה – יום השמיני למילואים).

73) ראה הס׳ שבהערה 7.